

Titel – Kirurgi hos den äldre patienten – en nationell kohortstudie

Cornelia Sandberg¹, Jesper Eriksson¹, Anders Oldner¹, Max Bell¹, Emma Larsson¹

¹ Karolinska Universitetssjukhuset Solna, Perioperativ medicin och intensivvård (PMI)

Bakgrund – Sverige och flertalet andra länder genomgår ett demografiskt skifte med en åldrande befolkning, vilket återspeglas inom hälso- och sjukvården där allt fler äldre genomgår kirurgiska ingrepp. En äldre kirurgisk patientpopulation kännetecknas av en högre förekomst av komorbiditeter och ökad sårbarhet. Syftet med denna studie är att beskriva karaktäristika och utfall efter kirurgi hos patienter 80 år och äldre.

Material och metod – En nationell kohortstudie med patientdata från Svenskt Perioperativt Register (SPOR), patientregistret och dödsorsaksregistret. Vi inkluderade alla kirurgiska ingrepp (undantaget op-koder Q, T, U, X, Y och Z) i Sverige från januari 2019 till mars 2023 utförda på patienter ≥ 80 år. Primärt utfallsmått är 365-dagarsmortalitet. Sekundära utfallsmått inkluderar dagar hemma efter kirurgi (DAH30 samt DAH90).

Resultat – Totalt inkluderades 118 359 (54 320 elektiv kirurgi/64 039 akut kirurgi) patienter. Mortalitet vid 365 dagar var 8,7 % och 28 % för elektiv respektive akut kirurgi. Mortalitet för patienter ≥ 90 år 365 dagar efter elektiv kirurgi var 21% och efter akut kirurgi 40%. Efter justering (ASA, kön och komorbiditeter) hade patienter ≥ 90 år tre gånger (HR 2.9, 95% KI 2.7–3.1) ökad respektive två gånger (HR 2.1 95% KI 2.0–2.2) ökad risk för 365-dagarsmortalitet efter elektiv respektive akut kirurgi jämfört med patienter 80–84 år (Cox-regression). DAH30 och DAH90 redovisas i tabell 1.

Slutsats – Mortalitet ett år efter kirurgi hos äldre i Sverige är hög vilket indikerar framtida utmaningar innefattande patientselektion, preoperativ optimering och resursallokering.